

Skatteverket

171 94 Solna

Skatteverkets föreskrifter om krav på identifiering vid tilldelning och förnyelse av samordningsnummer samt konsekvensutredning

(8-784358)

Försäkringskassan är positiv till åtgärder som leder till höjd kvalitet i folkbokföringsregistret men motsätter sig förslaget till föreskrifter i befintlig form och anser att konsekvenserna inte är tillräckligt utredda. Skälen till vår inställning är följande.

Höga och enhetliga krav på identifiering bör som utgångspunkt ställas oavsett om samordningsnumret begärs av en enskild eller en myndighet

De föreslagna föreskrifterna knyter an till lagförslaget i prop. 2020/21:160 om att enskilda ska kunna ansöka om ett samordningsnummer, och då ska inställa sig personligen hos Skatteverket och styrka sin identitet. Om lagförslaget genomförs kommer det framgent ofta vara en slump vem som först begär ett samordningsnummer, den enskilde eller en myndighet. Föreskrifterna innebär dock att identiteten fastställs på olika sätt beroende på vem som tar initiativet. Den som själv ansöker ska inställa sig personligen på Skatteverket och lämna över föreskrivna identitetshandlingar i original för granskning. En myndighet som begär ett samordningsnummer får däremot fastställa identiteten på personen ifråga utan personlig inställelse, utifrån en kopia på en identitetshandling. Enligt Försäkringskassans uppfattning finns det avgörande skillnader i säkerhet mellan de båda sätten att fastställa identitet. Det framgår inte av remitterade underlag om samordningsnummer som fastställts genom personlig inställelse och granskning av identitetshandlingar i original är avsedda att markeras på något särskilt sätt i folkbokföringsregistret.

Försäkringskassan anser att samordningsnummer så långt möjligt bör tilldelas utifrån en säker identifiering. Kraven bör inte variera beroende på vem som tar initiativ till samordningsnumret. Personlig inställelse och uppvisande av identitetshandlingar i original bör krävas i samtliga fall där det är möjligt, även när en myndighet begär ett samordningsnummer.

För att få en enhetlig hantering av hög kvalitet anser Försäkringskassan att uppgiften att säkerställa korrekt identitet borde ankomma på Skatteverket oavsett om samordningsnumret begärs av den enskilde eller en myndighet. Det behövs både gedigen kunskap och rätt utrustning för att med rimlig säkerhet fastställa om en identitetshandling är äkta och om innehavaren är rätt person. Sannolikt skulle dock en sådan ordning förutsätta att 5b § och 6 § i folkbokföringsförordningen (1991:749) ändras.

Försäkringskassan behöver kunna rekvirera samordningsnummer även i fall där identiteten inte kan fastställas på ett säkert sätt

Även om Försäkringskassan anser att höga och enhetliga krav på identifiering så långt möjligt bör ställas finns det fall där den enskilde inte vill eller kan tillmötesgå sådana krav. Det kan till exempel handla om utlandsbosatta föräldrar som är underhållsskyldiga och som är aktuella i ärenden om underhållsstöd. Det kan också handla om personer

som saknar en sådan godkänd identitetshandling som åsyftas i den föreslagna föreskriften och som dessutom saknar andra underlag som klart styrker identiteten. Om samordningsnummer inte längre kan tilldelas i sådana fall skulle det i väsentlig mån försvåra och fördyra Försäkringskassans ärendehandläggning. Vi skulle behöva ta fram egna identitetsnummer för dessa personer och ärendena skulle behöva hanteras mer manuellt. En sådan förändring skulle kräva IT-utveckling och annat utvecklingsarbete och ta tid att genomföra. Någon närmare analys av kostnader och genomförandetid har inte gått att göra under remisstiden. Klart är dock att ett system där olika myndigheter behöver använda egna identitetsnummer för vissa personer skulle försämra spårbarheten och försvåra samarbetet mellan myndigheter kring dessa personer.

För att förekomsten av ett samordningsnummer ska tillmätas rätt vikt i det enskilda fallet och för att myndigheter ska slippa dubbelarbete med att kontrollera identitet när det redan gjorts på ett säkert sätt bör det tydligt framgå av registeruppgifter om identiteten är styrkt eller inte.

Särskilt om fastställande av identitet för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar

Försäkringskassan vill avslutningsvis framhålla de särskilda förhållanden som gäller för myndighetens handläggning av personer som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen. När det gäller dessa personer kommunicerar myndigheterna i medlemsländerna via IT-systemet EESSI. Systemet har tagits fram utifrån principen om lojalt samarbete, där medlemsländerna ska respektera och bistå varandra i utförandet av de uppgifter som följer av fördraget. I de fall ett samordningsnummer behöver fastställas för en sådan person anser Försäkringskassan att det är effektivt att även fortsättningsvis basera identifieringen på uppgifter som hämtas från andra medlemsländer via EESSI. Sådana uppgifter är enligt Försäkringskassans bedömning minst lika säkra som en kopia på en identitetshandling som den enskilde skickar in.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av överdirektör Maria Rydbeck, avdelningscheferna Per Eleblad och Stefan Olowsson, rättschef Mikael Westberg samt rättslig expert Pernilla Keinestam Lindell, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Pernilla Keinestam Lindell